

FRISK
c/o ALMEGA
Box 55545
102 04 STOCKHOLM

Påstått konkurrensproblem - gymverksamhet

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare.

Ärendet

Ni har i skrivelse som kom in till Konkurrensverket den 19 april 2010 anfört att Stockholms stad och Värmdö kommun snedvrider konkurrensen på gymmarknaden genom att driva gymverksamhet i anslutning till de egna kommunala simhallarna.

Konkurrensverkets utredning

Konkurrensverket har tillskrivit både Stockholms stad och Värmdö kommun angående ovanstående anmälan. Bland annat efterfrågades ekonomisk redovisning för de kommunalt ägda simhallar där gymverksamhet bedrevs, särredovisat för de två olika verksamheterna. Dessutom genomfördes platsbesök till Gustavsbergbadet den 17 juni 2010 för en detaljerad genomgång av verksamheten samt intervju med verkställande direktören för det kommunala bolaget Värmdö Simhall AB som driver anläggningen.

Sakförhållanden

Stockholms stad har uppgivit följande. I Stockholms stad finns 14 kommunalt ägda simhallar. I tolv av dessa driver kommunen även gymverksamhet. De totala intäkterna vid anläggningar med badverksamhet beräknas uppgå till ca 183 miljoner kronor under 2009, varav gym- och gruppträning uppskattas inbringa ca 75 miljoner.

Stockholms stad påbörjade 2007 upphandling av entreprenörer för drift av bland annat tre simhallar inklusive gym. De anbud som inkom uppges varit oacceptabla av ekonomiska skäl. Stockholms stad uppger att ett nytt upphandlingsförsök kommer göras med en ny inriktning. Denna nya upphandling har ännu inte påbörjats.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

Värmdö kommun har uppgivit följande. Värmdö kommun driver Gustavsbergsbadet som invigdes i december 2007. Verksamheten inrymmer 25-metersbassäng, äventyrsbad, utomhusbassäng och höj- och sänkbar bassäng samt mindre lokaler för styrketräning och gruppträning. Intäkterna för 2009 uppgick till ca 13 miljoner kronor. Hur stor del av detta som gymverksamheten utgör är oklart, bl.a. eftersom kunderna bara kan lösa entréavgift eller köpa kort där både bad- och friskvårdsaktiviteter ingår.

Värmdö kommun uppförde Gustavsbergsbadet efter en folkomröstning 2004 huruvida simhallen skulle byggas. En upphandling genomfördes i syfte att få en privat aktör att driva all verksamhet i den nya anläggningen. Den aktör som vann upphandlingen köptes sedan upp av en annan privat aktör som därefter började förhandla om ett större driftbidrag från kommunen. Kommunen och den nya aktören kunde aldrig enas om driftbidragets storlek. Kommunen beslöt då att driva verksamheten genom ett kommunalt bolag.

I ärendet är klarlagt att såväl Stockholms stad som Värmdö kommun bedriver offentlig säljverksamhet som omfattas av konkurrenslagens tillämpningsområde. För att ett ingripande ska kunna ske måste det röra sig om en verksamhet eller ett förfarande som snedvrider, eller är ägnat att snedvrida, förutsättningarna för en effektiv konkurrens eller som hämmar, eller är ägnat att hämma, förekomsten eller utvecklingen av en sådan konkurrens.

Konkurrensverkets överväganden

Konkurrensverket anser att risken för att konkurrensproblem uppkommer när offentliga aktörer driver gymverksamhet i anslutning till simhallar är överhängande. Anläggningar som ligger i anslutning till simhallar har gentemot kunder som både är intresserade av bad och gym en grundläggande konkurrensfördel gentemot privata gym, nämligen själva närheten till simhallen, vilket underlättar för kunden att kombinera gym- och badaktiviteter. Att driva en simhall är i regel något som inte är möjligt utan offentliga subventioner, och därför inget som privata företag kan uppföra på eget initiativ.

När de offentligt drivna anläggningarna tar lägre priser än de privata konkurrenterna riskerar konkurrenssnedvridningar att uppkomma. När särredovisningen av de olika verksamheternas kostnader och intäkter är undermålig eller inte alls förekommande finns dessutom risken för att gymverksamheten kan ta del av de subventioner som i regel tillförs simhallen.

Även i de fall där en tillfredsställande särredovisning genomförs finns risken att konkurrenssnedvridningar uppstår. Gym i anslutning till simhallar har exempelvis en kostnadsfördel, genom att verksamheterna kan dela på kostnader för omklädningsrum, duschar och reception.

Mot bakgrund av detta förespråkar Konkurrensverket i likhet med Konkurrensrådet¹ att offentliga aktörer söker finna andra vägar än egen regi för att undvika konkurrensstörningar. Ett lämpligt sätt är att den offentliga aktören efter ett öppet anbudsförfarande upplåter en del av simhallen för gymverksamhet till den aktör som är beredd att betala högst hyra. Nivån på anbudet bör då spegla värdet av att bedriva verksamheten i anslutning till en simhall.

Skäl för beslutet

Frågan om lagenlighet av att kommuner bedriver gym i simhallar har inte prövats i praxis. Konkurrensrådet har ansett att verksamheten har en sådan anknytning till simhallsverksamheten att den sannolikt kan bedömas som laglig. Konkurrensrådet berörde dock aldrig frågan hur omfattande en anknyttande verksamhet får vara för att fortfarande kunna anses utgöra anknytningskompetens. I Regeringsrättens dom 1992 ref 61 motiverades en anknyttande verksamhets kompetenslighet bl.a. med att den var av en begränsad omfattning.

I ärendet är inte klarlagt huruvida verksamheterna är av sådan storlek att de kan omfattas av anknytningskompetensen. Både Stockholms stad och Värmdö kommun har emellertid tidigare försökt upplåta gymverksamheten i privat regi. Stockholms stad avser vidare att ännu en gång försöka upphandla driften av vissa av sina simhallar inklusive gymverksamheten. Både Stockholms stad och Värmdö kommun förefaller medvetna om den risk för konkurrenssnedvridning som föreligger när kommuner i egen regi bedriver gymverksamhet i anslutning till en kommunal simhall.

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket in hur allvarligt problemet eller företeelsen är, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. I bedömningen vägs även in Konkurrensverkets förutsättningar att utreda och bevisa en överträdelse.

Mot bakgrund av att både Stockholms stad och Värmdö kommun relativt nyligen försökt överlåta driften av de aktuella anläggningarna i privat regi finner Konkurrensverket i nuläget inte skäl för att i sak pröva de förhållanden som ni tar upp. Konkurrensverket utgår från att både Stockholms stad och Värmdö kommun även fortsättningsvis kommer att pröva huruvida någon privat aktör är intresserad av att överta driften av verksamheten. Konkurrensverkets beslut att inte utre-

¹ Under åren 1997 till 2003 fungerade Rådet för konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor (Konkurrensrådet) som ett forum för diskussioner mellan företrädare för offentlig och privat verksamhet. Rådet var inrättat av regeringen och sammansatt av representanter för både offentlig och privat sektor. I rådets uppgift ingick det att formulera riktlinjer för offentliga aktörer som bedriver konkurrensutsatt verksamhet, med syfte att åstadkomma konkurrensneutrala villkor.

da saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om verksamheten eller för-
farandet strider mot konkurrensreglerna.

Detta beslut kan inte överklagas.

Hur ni kan gå vidare

De företag som berörs av detta beslut kan vända sig till domstol för att få saken
prövad.

En talan rörande konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt
2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller rörande missbruk av dominerade
ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen väcks vid Marknadsdomstolen.

En talan om förbud för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt
3 kap. 27 § konkurrenslagen väcks vid Stockholms tingsrätt.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Dan Sjöblom. Föredragande har varit
Stefan Sagebro.

Dan Sjöblom

Stefan Sagebro

Kopia:
Stockholms stad
Värmdö kommun

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats